

# Huvikaitsetegevuse uudiskiri

September 2026 — ülevaade LEADER-i tuleviku teemalisest huvikaitsest

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kavandatud LEADER-i rahastuse kärbe (kuni 70%) on tõstatanud laiemal avaliku arutelu maapiirkondade rahastamise üle. Alljärgnevalt ülevaade viimase nädala olulisematest sammudest: kolm arvamislugu ERR-is, kohtumine Riigikogu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooniga, ühinemine Vabaühenduste Liidu pöördumisega ning pöördumised fraktsioonide, erakondade ja peaministri poole.

## 1. Arvamuslood ERR-i arvamuse rubriigis

LEADER-i rahastuse teema kohta ilmus järjest kolm arvamusartiklit, mis avavad küsimust eri vaatenurkadest — ministri, rahandusministeeriumi ja LEADER-võrgustiku enda seisukohalt.

**Hendrik Johannes Terras** · *regionaal- ja põllumajandusminister (Eesti 200)*

7. september 2026

[„Kes otsustas võtta kaks kolmandikku LEADER-i rahast?“ — ERR Arvamus](#)

Terras kritiseerib Rahandusministeeriumi eelarve-ettepanekut, mis vähendaks LEADER-i rahastust 139,1 miljonilt 43,6 miljoni euroni. Ta hoiatab, et see nõrgestaks kohalikku otsustusõigust maaelu arengus, ja pakub välja alternatiivse 460 miljoni euro suuruse jaotuse, mis säilitaks LEADER-ile ligikaudu 140 miljonit eurot.

**Triin Tomingas** · *Rahandusministeeriumi välisvahendite osakonna juhataja*

8. september 2026

[„Kes ikkagi otsustab, kuhu Euroopa Liidu raha läheb?“ — ERR Arvamus](#)

Tomingas selgitab, et ministeeriumi roll on anda valitsuse otsustele analüütilist tuge, mitte teha lõplikke valikuid. Ministeeriumide soovid (11,4 miljardit eurot) ületavad oluliselt kasutada olevat summat (u 5,5 miljardit), mistõttu on tegu poliitiliste valikutega, mille peab langetama valitsus.

**Triin Kallas** · *Eesti LEADER Liidu tegevjuht*

10. september 2026

[„Kui raha napib, ei tohi tõhusaim lahendus kaotada kõige rohkem“ — ERR Arvamus](#)

Kallas toob välja, et LEADER-i rahastust kärbitakse ebaproportsionaalselt (ligi 69%) võrreldes regionaalarengu valdkonna keskmise kärpega (49%). Kahe aastakümne jooksul on LEADER loonud üle 2300 töökoha ning ühendab 26 tegevusrühma, 800+ ettevõtet ja 900+ kodanikuühendust — juba toimiva võrgustiku lammutamine tuleks hiljem palju kallim üles ehitada.

## 2. Kohtumine Riigikogu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooniga

9. september 2026, Riigikogu (Toompea)

Eesti LEADER Liitu esindas kohtumisel juhatuse esimees Rita Triinu Peussa, teised juhatuse liikmed ja tegevjuht üle veebi; Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumist osalesid kantsler, asekancler ja regionaalarengu osakonna juhataja (ministri asemel, kes takerdus lennuliiklusse).

Kohtumise algatas Riigikogu maaelukomisjoni liige Anti Allas (Võrumaa). Fraktsioon kinnitas kohtumisel selget toetust: kärbeta asemel tuleks maapiirkondadele suunatud vahendeid hoopis suurendada.

**Postitus Facebookis:** [Eesti LEADER Liit — „Suur tänu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonile...“](#)

„Kui maapiirkondadelt võetakse üle 200 miljoni euro ja LEADER-i rahastust vähendatakse ligi 70%, ei ole see lihtsalt tehniline eelarvemuudatus. [...] Praegu on aeg öelda kõva häälega: Eesti ei lõpe pealinnapiiri juures.“

### 3. Ühinemine Vabaühenduste Liidu pöördumisega

---

2. september 2026

[„Ühinesime Vabaühenduste Liidu pöördumisega“ — leaderliit.eu](#)

Eesti LEADER Liit ühines koos teiste kodanikuühendustega Vabaühenduste Liidu ühispöördumisega, mis hoiatab, et Rahandusministeeriumi kavandatud eelarvejaotus võib kodanikuühiskonna rahastust vähendada enam kui poole võrra võrreldes esialgse ettepanekuga. Pöördumine on suunatud valitsusele (Rahandusministeeriumile) ja nõuab, et vähendatud rahastust ei kinnitataks praegusel kujul, eelarvejaotus avaldataks viivitamata enne otsustamist, partneritele antaks tagasisideks vähemalt kümme tööpäeva ning kaasamise ajakava tehtaks avalikuks.

„Tugev kodanikuühiskond on riigi julgeoleku ülitähtis komponent“ — rahastuse vähendamine ei kaota inimeste vajadusi, vaid vähendab võimekust neile reageerida.

### 4. Kirjad fraktsioonidele, erakondadele ja peaministrile

---

Enne valitsuse 10. septembri riigieelarvestrateegia otsust pöördus Eesti LEADER Liit kirjalikult Riigikogu fraktsioonide, erakondade ja peaminister Kristen Michali poole, et tutvustada LEADER-võrgustiku seisukohti ja hoiatada kavandatavate kärpmete mõju eest.

**9. september 2026** — pöördumine peaministrile „Regionaalpoliitika vajab riigiplaanis poliitilisi valikuid“.

„Senine regionaalpoliitika ei ole toiminud [...] ebavõrdsus on aastate jooksul ainult kasvanud.“ Liit palub säilitada LEADER-võrgustiku rahastus vähemalt senisel, u 140 miljoni euro tasemel, ning suunata riigiplaani vahendid senisest sihipärasemalt vähem arenenud piirkondadesse.

8. septembril saadeti sarnase, kuid põhjalikuma sisuga pöördumised ka Riigikogu fraktsioonidele ja erakondadele, et sõnum jõuaks kärpmete üle otsustavate osapoolteni laiemalt kui vaid täidesaatva võimu tasandil.

Kutsume kõiki liikmeid üles jätkama aktiivset suhtlust oma piirkonna poliitikutega ning koostama omapoolseid üleskutseid ja pöördumisi — just kohalik hääl annab sellele teemale kaalu, mida keskusest üksi kokku ei saa. Suur tänu neile, kes on seda juba teinud! Palun andke meile teada, kui teie piirkonnas selles osas midagi liigub, et saaksime edusammudest ühiselt kursis olla.